

Hoe Twente werkt aan de verbinding van stad en platteland

Samenwerking binnen én buiten de eigen grenzen

Twente werkt op allerlei manieren aan de verbinding van stad en platteland. Foto's: Iwan van de Wetering

In Twente lijkt het platteland nooit ver weg. Maar vergis je niet: de regio biedt een thuis aan 600.000 mensen, waarvan er bijna 400.000 in de stad wonen. Hoe houd je het platteland mooi, de regio economisch vitaal en hoe zorg je dat stad en platteland elkaar kennen en waarderen? Door alle denkbare hulptrouwen in te zetten.

Want Twente heeft zelf heel wat kennis in huis. Via de Groene Kennispoort Twente, een samenwerkingsverband tussen overheden en onderwijsinstellingen (zoals Saxion Hogeschool en AOC's) wordt die kennis aangewend. Studenten gaan aan de slag met vraagstukken uit de samenleving, voornamelijk gericht op het platteland. En daar profiteert iedereen van, vertelt Rolf Oldejans,

beleidsadviseur stedelijke ontwikkeling van de gemeente Enschede. "Er ontstaat bijna een soort werksituatie. Voor de studenten is het mooi dat ze echt met praktijksituaties aan de slag kunnen; de regio krijgt nieuwe, frisse ideeën. Daarnaast hebben we ook de hoop dat studenten hierdoor langer in Twente blijven. Je wilt de kennis graag vast houden, zeker in gebieden met krimp."

Internationaal leren van elkaar
Oldejans staat in Enschede aan het roer als het gaat om de versterking van de relatie stad-platteland. Hij toont zich een enthousiast kapitein vol ideeën over projecten en nieuwe partnerschappen. Internationale samenwerking bijvoorbeeld. Niet verwonderlijk misschien voor een grensregio. En dus werkt Twente sinds kort samen met onder

andere Hamburg, Milaan, Toscane, Bulgarije en Polen in het project URMA (Urban-Rural Partnerships in Metropolitan Areas). Partners werken aan voorbeeldprojecten en wisselen kennis uit rond de verbinding van stad en platteland.

Binnen URMA richt Twente zich op voedsel, een thema dat sinds Streekmarkt Twente (zie kader) volop aandacht krijgt in de regio. Maar ook in Europa is het een hot item. "Iedereen gaat weer nadenken. Door de voedselschandalen bijvoorbeeld, of omdat nieuwe impulsen voor het platteland nodig zijn." In het buitenland zijn streekproducten overigens heel normaal, merkt Oldejans op. Wat kunnen ze van ons Hollanders dan nog leren? "Wij produceren misschien voor de internationale markt, maar we hebben een voorsprong als het gaat om efficiëntie. Als we het doen, dan doen we het ook goed. En met heel veel liefde."

Logische logistiek

Oldejans is vooral enthousiast over het regionaal distributiecentrum, een logistiek systeem voor producten uit de streek. "Er zijn vooral nog wat losse ideeën, die we door studenten willen laten uitdokteren. Denk bijvoorbeeld aan heel kleinschalig vervoer. Producten uit de regio worden dan opgehaald en gezamenlijk vervoerd naar restaurants en winkels, bijvoorbeeld door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt." Inspiratiebron is Vertwenz. Deze winkel in Borne verkoopt producten uit de hele regio. Eén keer per week rijdt een deelnemer van een zorgboerderij een 'versronkje Twente' om producten op te halen. "Twente heeft een kleinschalig landschap: je moet het niet groots opzetten. Maar streekproducten kunnen pas een succes worden als je de logistiek goedkoop houdt. Slimme combinaties dus, en zoveel mogelijk partijen betrekken." URMA gaat in 2014 het laatste jaar in. Oldejans hoopt dat het logistiek-project vervolg kan krijgen. "Het is heel simpel maar kan volgens mij in heel Europa aanslaan: fijnmazige systemen waardoor gebieden niet leeglopen. Maar iedereen moet wel mee willen. En iemand zal geld moeten neerleggen, zijn nek durven uitsteken."

Kip of ei

Risico, dat is ook het knelpunt in Oldejans' volgende project: de productie van vlas.

Streekmarkt Twente: kiem voor veel meer

Twentse boeren brengen sinds april 2009 iedere eerste zaterdag van de maand een heel assortiment aan lokale producten bij elkaar op de Streekmarkt Twente. De locatie is Delden, een plaatsje met een kleinschalig karakter maar wel vanuit de hele regio goed bereikbaar. LEADER ondersteunde het initiatief. Manon Hofsté, Leader Zuid Twente: "De Streekmarkt is het begin van veel meer. Op een natuurlijke manier worden boer en burger verbonden. Het is een enorm succes, dankzij het doorzettingsvermogen van de ondernemers. Inmiddels is het aantal streekmarkten gegroeid naar vijf per maand waarbij zo'n zestig agrariërs deelnemen."

Vertwenz uit Borne doet een wekelijks 'versronkje Twente'.

Rolf Oldejans

"Twente heeft een kleinschalig landschap: je moet het niet groots opzetten. Slimme combinaties dus, en zoveel mogelijk partijen betrekken."

"Vlas is echt een fantastisch product! Je kunt de olie en vezel echt voor van alles gebruiken. Het vraagt weinig aandacht en water tijdens de teelt, verbetert de bodem en zorgt voor meer biodiversiteit." Verschillende partijen zijn enthousiast, waaronder ook de provincie. De eerste proefveldjes zijn ingezaaid. Maar het is wel een 'kip of het ei'-verhaal, want wie gaat beginnen? "Je hebt een bepaalde omzet nodig voordat je kunt afzetten."

Het is moeilijk om de keten van de grond te krijgen, daar heb je eigenlijk een overheid bij nodig. Maar ik ben er heilig van overtuigd dat dit een succes kan worden. Het mooiste van vlas is dat het past bij het kleinschalig landschap van Twente. Je kunt het afwisselen met rogge en graan, en zo zorgen voor een hele diverse economie."

Samenwerken en durven dromen, dat lijkt de kern van Oldejans' aanpak. Waarom? "Denk bijvoorbeeld aan de wisselteelt van vlas; dat vraagt echt om samenwerking. En kennisinstellingen zijn belangrijk, omdat je moet openstaan voor nieuwe ontwikkelingen om het platteland in stand te houden. En het is gewoon leuk om met vergezichten te werken. Daar word je enthousiast van en dat is belangrijk in deze tijden van crisis."

Lotty Nijhuis

MEER INFO

streekmarktTwente.nl

Rondkijken bij streekproductenwinkel
Vertwenz in Borne?
Bekijk filmpje: tinyurl.com/Vertwenz